

Materská škola, Komenského 301, Batizovce

Školský vzdělávací program

„ Rok na dedine “

1 VLASTNÉ CIELE A POSLANIE VÝHOVY A VZDELÁVANIA

Výchova neprebieha v slovách, ale v skutkoch.

I ten najmohutnejší strom pochádza zo semienka,

i to najvyššie schodište má prvý schod.

*S rozumom a srdcom rozmýšľať o sebe a svojich
blízkyh.*

Naša materská škola je zameraná na uplatňovanie kvalitnej predškolskej výchovy, uplatňovanie humánnych podmienok. Rozvíjame partnerský vzťah učiteľ – dieťa. Rešpektujeme potreby, záujmy a osobnosť dieťaťa. Podporujeme individualitu a jedinečnosť každého dieťaťa. V materskej škole realizujeme plnohodnotnú, cieľavedomú, systematickú, kvalifikovanú a profesionálne zabezpečenú výchovu a vzdelávanie detí. Výchovno-vzdelávaciu činnosť obohacujeme o vypracované interné projekty a o prezentáciu a účasť na rôznych kultúrno-spoločenských a športových aktivitách hlavne v obci. V materskej škole zabezpečujeme všestranný rozvoj osobnosti s cieľom dosiahnutia školskej spôsobilosti a pripravenosti.

Ciele materskej školy:

- *cieľavedome rozvíjať celú osobnosť v tvorivej atmosfére MŠ,*
- *podporiť prirodzený vzťah dieťaťa k poznávaniu a učeniu sa hrou so zapojením všetkým zmyslov,*
- *ul'ahčiť deťom adaptáciu v prostredí MŠ, pripraviť sa na bezproblémový prechod do ZŠ a na celoživotné vzdelávanie,*

- *podporovať zdravé sebavedomie detí a jedinečnosť každého dieťaťa,*
- *poznávať svoje korene, zvyky a tradície svojej obce,*
- *rozvíjať u detí návyky súvisiace so zdravým životným štýlom,*
- *napĺňať potrebu dieťaťa po sociálnom kontakte,*
- *podporovať žiaduce správanie voči odlišnosti v hrovej činnosti,*
- *korigovať správanie voči odlišnosti v prípade nestabilného správania,*
- *pomocou využitia alternatívnych metód utvárať u detí pocit bezpečia, šťastia a istoty a ten, aby vedeli prenášať ďalej.*

Vlastné ciele materskej školy vychádzajú zo zamerania materskej školy.

1.1 REGIONÁLNA VÝCHOVA

- rozvíjať u detí kladný vzťah k obci a regiónu poznávaním významných udalostí, osobností, histórie a prírodných krás,
- posilniť u detí úctu a hrdosť ku kultúrnym, historickým hodnotám a tradíciám našej obce,
- utvárať predstavy detí o ľudových tradíciách a zvykoch obce,
- utvárať základy národného povedomia, ako sú vzťah k obci, regiónu, vlasti a materinskému jazyku,
- pokračovať v realizácii tradičných akcií s regionálnymi prvkami,
- spoznávať a osvojovať si spevácke, tanečné, či umelecké zručnosti obce,
- spolupracovať s MO MS, MKS, folklórnou skupinou, rodinou a tak sprostredkovať deťom, čo najväčšie množstvo poznatkov a zručností zo zvykov a tradícií obce,

- spoločnými stretnutiami so starými a prastarými rodičmi, rozprávaním, prezeraním starých fotografií a praktickými ukázkami priblížiť deťom život v minulosti.

1.2 ZDRAVÝ ŽIVOTNÝ ŠTÝL

- rozvíjať u detí návyky súvisiace so zdravým životným štýlom a starostlivosťou o svoje zdravie / spolupráca so záchranármi a s transfúznou stanicou v Poprade/,
- rozvíjať u detí pozitívny vzťah k pohybu, učiť ich zodpovednosti a starostlivosti o svoje zdravie,
- využitie pohybových aktivít na pozitívne ovplyvňovanie zdravia, pohybu a zníženia obezity u detí,
- rozvíjanie schopností sebaochrany v simulovaných život ohrozujúcich situáciach ako súčasť prípravy na zvládnutie skutočnej životnej reality,
- vnímanie a rozlišovanie stavu zdravia a choroby,
- na elementárnej úrovni nadobúdanie spôsobilosti pomôcť druhým pri úraze alebo ochorení.

1.1 ENVIROMENTÁLNA VÝCHOVA

- poznávať svet a prírodu cez citové väzby a prirodzenú detskú zvedavosť, neodovzdávať deťom hotové poznatky, ale podnecovať myslenie a vyvolávať nové spôsoby riešenia,
- umožňovať deťom, čo najviac vnímať krásu prírody, umožniť im utvárať si hodnotiaci a ochranársky postoj,
- na elementárnej úrovni všímať si podstatné vlastnosti predmetov a javov a príčinné súvislosti prírodných a spoločenských javov a postupne chápať vzťahy medzi nimi,
- na elementárnej uvedomovať si význam a hodnotu životného prostredia pre človeka i pre rôzne živočíchy,
- prebúdzat' elementárne cítenie, to znamená byť citlivý na aktuálny stav prírody a prejavy ničenia prírody a životného prostredia,
- utvárať základy enviromentálnej výchovy.

Od 01.01. 2003 Zriaďovacou listinou číslo 913/2002 je materská škola samostatnou rozpočtovou organizáciou s právnou subjektivitou.

Žijeme v krásnej dedine, ktorá je situovaná v podtatranskej prírode a je bohatá na ľudové zvyky a tradície, čo nám veľmi pomáha počas celého výchovno-vzdelávacieho procesu. Cieľom a zámerom realizácie **regionálnej výchovy** v materskej škole je vniesť ľudové zvyky a tradície prostredníctvom zážitku do edukačnej činnosti a formovať vzťah detí ku kultúrnym a historickým hodnotám a zároveň i vzťah k svojmu národu. Do aktivít implementovať povesti, piesne, zvyky, tradície, tance, remeslá regiónu a prostredníctvom kultúrnych podujatí ich prezentovať na verejnosti Chceme, aby to naše deti všetko vnímali nielen očami, ale všetkými zmyslami, no hlavne srdcom.

Všetci sme si vedomí toho, že ak chceme, aby dedičstvo našich predkov bolo zachované aj pre ďalšie generácie, je potrebné naučiť sa ho vážiť a rešpektovať už v predškolskom veku. Naša práca počas celého školského roka úzko súvisia s týmito zvykmi a tradíciami a preto aj školský vzdelávací program má názov **Rok na dedine**. Spolupracujeme so Združením pedagógov zo škôl s regionálnou výchovou, MO MS, MKS a folklórnou skupinou. Regionálnu výchovu v materskej škole máme podrobnejšie rozpracovanú v *Regionálnej výchove – ľudové zvyky a tradície v ŠkVP „Rok na dedine.“*

Deti sa učia žiť v súlade s prírodou, chrániť ju, byť jej súčasťou, priamo môžu poznávať stromy, rastliny svojho regiónu a tiež sa už od predškolského veku zapájajú do ochrany prírody / čistenie hájika, separovanie odpadu, upozorňovanie na umelé skládky,... / Výhodou blízkosti prírody je, že veľkú časť aktivít môžeme uskutočňovať priamo v nej a to napríklad cvičenie, kreslenie, prechádzky zamerané na počúvanie a určovanie zvukov, vnímanie jej krás a farieb, čím si deti utvárajú aj základy estetického cítenia a hodnotenia. *Enviromentálnu výchovu* máme podrobnejšie rozpracovanú v *Enviromentálna výchova v ŠkVP „Rok na dedine.“*

Nakoľko žijeme v uponáhľanej dobe, málo času sa venuje pohybu, sladkosti, rýchle občerstvenie, sedenie pred televízorom, či za počítačom sa stáva bežnou súčasťou života dnešných detí. Je potrebné, aby aj v tomto pomáhala materská škola. Náš školský vzdelávací program je zameraný aj na *zdravý životný štýl* a ochranu zdravia. *Zdravý životný štýl* je podrobnejšie rozpracovaný v *Zdravom životnom štýle v ŠkVP „Rok na dedine.“*

Regionálna výchova, enviromentálna výchova a zdravý životný štýl úzko súvisia. Zvyky, tradície, spätosť človeka s prírodou, pohyb a starostlivosť o svoje zdravie je to, čo bolo príznačné pre našich predkov.

Medzi súčasné požiadavky a potreby mladých ľudí je aj znalosť *cudzích jazykov a počítačová gramotnosť*. Oboznamovaniu detí s cudzím jazykom/ AJ/ sa v materskej škole venujeme už niekoľko rokov. Krúžok AJ sme zaviedli aj z dôvodu nadväznosti na 1.stupeň základnej školy, kde sa žiaci tento cudzí jazyk učia. Okrem tohto krúžku v materskej škole pracujú pod vedením kmeňových učiteliek aj ďalšie krúžky a to zdravotnícky, pracovný so zameraním na ENV, hudobno-pohybovo-dramatický, výtvarný a telovýchovný. Krúžková činnosť je podrobnejšie rozpracovaná v *Krúžkovej činnosti materskej školy*.

Dnešná doba si vyžaduje od ľudí *počítačovú gramotnosť*. Deti v materskej škole získavajú elementárne poznatky z oblasti IKT, pracujú s počítačom, na interaktívnej tabuli, s fotoaparátom a ďalšími digitálnymi pomôckami.

V podmienkach materskej školy sa, vzhľadom na vývinové obdobie detí predškolského veku, realizuje *výchova k ľudským právam*, najmä v intenciách Dohovoru o právach dieťaťa. Význam uplatňovania Dohovoru o právach dieťaťa a Všeobecnej deklarácie ľudských práv v materskej škole spočíva v uplatňovaní týchto konkrétnych práv, najmä vo filozofii predškolskej výchovy, v pedagogickom procese, v pedagogickom prístupe učiteľa k deťom, v spolupráci materskej školy s rodinou a inými inštitúciami a v elementárnej forme aj v cieľoch a v obsahu výchovy a vzdelávania. V materskej škole spolupracujeme aj s UNICEF-om a škola je zaradená do siete Škôl priateľských k deťom.

Aktuálne sa pomerne často vo verejnosti skloňuje slovo inkluzívny. So zavedením povinného predprimárneho vzdelávania sa materská škola rozšírila o jednu triedu a inklúzia sa stala súčasťou nášho každodenného pôsobenia. Heterogenita jednoznačne obohacuje všetkých zúčastnených, aj deti. Celé zameranie vzdelávacieho programu je úzko prepojené s odlišnosťou, rôznorodosťou, inakosťou ako vo svete ľudí, tak aj vo svete prírody. Pôsobením na deti sa budeme snažiť, aby sa deti správali prirodzene a budeme u nich podporovať inkluzívne správanie. Materská škola vytvára inkluzívne prostredie pre všetky deti, vrátane deti cudzincov.

2 STUPEŇ VZDELANIA

Predprimárne vzdelanie získa dieťa absolvovaním posledného roka vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v materskej škole. Dokladom o získanom stupni vzdelania je osvedčenie o získaní predprimárneho vzdelania. Tento doklad vydá riaditeľka materskej školy len dieťaťu, ktoré absolvovalo posledný rok vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v materskej škole.

3 DĹŽKA DOCHÁDZKY A FORMY VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Dĺžka dochádzky do materskej školy je niekoľkoročná. Povinné predprimárne vzdelávanie v materskej škole trvá jeden školský rok. Ak dieťa po dovŕšení šiesteho roka veku nedosiahne školskú spôsobilosť, riaditeľka materskej školy rozhodne o pokračovaní plnenia povinného predprimárneho vzdelávania v materskej škole na základe písomného súhlasu príslušného zariadenia poradenstva a prevencie, písomného súhlasu všeobecného lekára pre deti a dorast a s informovaným súhlasom zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia.

Materská škola z hľadiska výchovy a vzdelávania poskytuje v troch triedach celodennú výchovu a vzdelávanie a v jednej triede poldennú výchovu a vzdelávanie. Materská škola poskytuje rovnosť vzdelávania. Denná forma výchovy a vzdelávania sa môže uskutočňovať aj ako dištančná. Rozsah určuje riaditeľka. Pri splnení podmienok prijímania detí do materskej školy, umožňujeme aj vzdelávanie deťom cudzincov. Materská škola dbá o odbúranie všetkých bariér, ktoré by mohli narúšať proces inklúzie.

4 UČEBNÉ OSNOVY

Východiská výchovy a vzdelávania v materskej škole

Učebnými osnovami školského vzdelávacieho programu sú vzdelávacie štandardy vzdelávacích oblastí Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách.

Učiteľkám ponechávajú voľnosť v ich prispôsobovaní sa individuálnym vzdelávacím potrebám detí. V materskej škole sa (po vzájomnej dohode na pedagogickej rade) výchovno - vzdelávací proces plánuje týždenne, podľa týždenných tém. Výber témy je plne v kompetencii učiteľiek konkrétnych tried. Ak je téma obsažnejšia alebo naopak, v danej triede postačujúca na kratšie obdobie ako jeden týždeň, je plne v kompetencii učiteľky tému rozvíjať, či počas týždňa nadviazať na ďalšiu. Písomný výchovno-vzdelávací plán vypracúva učiteľka rannej zmeny.

Výkonové štandardy si zvolí a vyberá učiteľka priamo zo Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách tak, aby sa jednotlivé vzdelávacie oblasti striedali, dopĺňali a prelínali. Vychádza z jednotlivých úrovní výkonových štandardov a z diagnostiky vývinových osobitostí všetkých detí navštevujúcich danú triedu. Pri plánovaní vychádza z poznania aktuálnej úrovne detí, rešpektuje ich prirodzenú variabilitu a ich sociokultúrne prostredie, ako aj pedagogické zásady (postupnosť, primeranosť, systematickosť a pod.). Rozhoduje, v ktorých denných činnostiach sa jednotlivé štandardy dosahujú. Pri plánovaní a realizácii výchovno-vzdelávacej činnosti berie do úvahy proporčnú vyváženosť vzdelávacích oblastí a voľbu vhodných kombinácií týchto oblastí pre jednotlivé vzdelávacie aktivity a ďalšie denné aktivity. Kombinácia a integrácia vzdelávacích oblastí závisí aj od vývinových špecifik a od úrovne dosiahnutých spôsobilostí detí v konkrétnej triede. V čase letných prázdnin sa výchovno-vzdelávacia činnosť plánuje a realizuje výlučne formou voľných hier detí, a teda bez zohľadňovania odporúčaného rozvrhnutia vzdelávacích oblastí uvedeného v ŠVP.

Pri plánovaní výchovno-vzdelávacej činnosti učiteľka vychádza:

- zo Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách,
- z poslania cieľov výchovy a vzdelávania materskej školy,
- zo zamerania ŠkVP „Rok na dedine“,
- z odporúčaní Centra špeciálno-pedagogického poradenstva pre deti so ŠVVP,
- z úrovne jednotlivých detí v triede podľa zistení (odpovedí na evaluačné otázky), ktorá učiteľke predurčuje plánovať výchovno-vzdelávacie činnosti, hlavne diferencovane a reagovať tak na odlišnosti detí vo vlastnostiach, schopnostiach, záujmoch,
- z materiálno-technických a priestorových podmienok,
- z personálneho zabezpečenia výchovy a vzdelávania (aj z možnosti spolupráce s ďalšími subjektmi),
- z reálnych možností, ktoré materská škola vo svojej lokalite má.

Výchovno-vzdelávaciu činnosť prispôsobujeme povahe predprimárneho vzdelávania, okolnostiam a záujmom detí. Pri plánovaní vychádzame zo špecifik materskej školy a jednotlivé aktivity a úlohy rozdeľujeme, dopĺňame a prispôsobujeme na rôzne úrovne vývoja detí aj vo vekovo zmiešanej triede.

Témy obsahových celkov pre 4. triedu si môže učiteľka zredukovať, aby učiteľke umožňovali väčšiu autonómnosť pri plánovaní výchovy a vzdelávania s prihliadnutím na potreby detí zo SZP s dôrazom:

- začlenenia detí do kolektívu a ich adaptáciu,
- zvyšovania úrovne hygienických a sebaobslužných činností,
- zvyšovania komunikačných kompetencií,
- zohľadňovania atraktívneho edukačného prostredia rešpektujúce sociálne, kultúrne a jazykové špecifiká detí zo sociálne znevýhodneného prostredia
- úspešný prechod do školského prostredia.

Pri plánovaní výchovno-vzdelávacej činnosti budú učiteľky vychádzať z metodík:

- Dieťa hovoriace iným jazykom: Možnosti kompenzačnej podpory v predškolskom vzdelávaní
- Povinné predprimárne vzdelávanie: Sprievodca cieľmi a obsahom.

Učebné osnovy ŠkVP „Rok na dedine“ tvorí desať obsahových celkov. Každý obsahový celok je vypracovaný na jeden mesiac a skladá sa zo štyroch až piatich tém, podľa počtu týždňov v danom mesiaci. Charakteristika obsahových celkov stručne predstavuje základný tematický rámec, v ktorom sa výchova a vzdelávanie pohybujú. Jednotlivé témy na seba nadväzujú a podrobnejšie budú rozpracované v triednych plánoch výchovno-vzdelávacej činnosti. Poradie tém si určuje učiteľka.

V učebných osnovách sú zakomponované aj vlastné ciele, ktoré vychádzajú zo zamerania materskej školy.

Z výkonových štandardov sme si vybrali tie, ktoré nie je potrebné plánovať, lebo sú plnené priebežne / vid' príloha A/. Je to naše pomocné, pracovné členenie a nevychádza zo žiadnej legislatívy.

Plány výchovno-vzdelávacej činnosti

Pedagogickou radou bol schválený jednotný spôsob plánovania, avšak učiteľky si môžu navrhnuté témy rozširovať, zužovať, prehĺbovať a to podľa potrieb detí. Nie je určené, koľko rozvojových úrovní plánujeme. Plánovanie úrovni dosiahnutia cieľa je úplne v kompetencii učiteľky, ktorá najlepšie vie, aké má deti v triede. Učiteľka pri plánovaní dbá o vyvážený pomer zamerania činností podľa vzdelávacích oblastí a oblastí rozvoja osobnosti dieťaťa. V pláne je aj číselné označenie zdravotného cvičenia, ktoré je premyslene naplánované ako ostatné aktivity. Dominantné sú činnosti, pri ktorých sú deti aktívne, pasívne formy učenia sa obmedzujú na minimum. Vždy sa snažíme deti posunúť dopredu a preto ich neučíme to, čo už vedia. Pri plánovaní aktivít vychádzame z možností školy, profilácie a z prostredia, v ktorom sa nachádza.

Obsahové celky a témy

OBSAHOVÉ CELKY									
IX. Naša MŠ	X. Farby jesene	XI. Tajomstvá Zeme a vesmíru	XII. Zimné tajomstvá	I. Sniežik sa nám chumelí	II. A v tých Batizovciach	III. Cesta plná rozprávok	IV. Jarné pohladenie	V. Čo všetko deťom k šťastiu treba	VI. To som ja
Vitaj v MŠ	Príroda v jeseni	Výlet do minulosti	Vitaj milý Mikuláš	V krajine ľad a sneh	Ako žili naši starí rodičia	Múdre sovy	Usmej sa slniečko	Vychovávajte nás s porozumením a láskou	Farebný týždeň
Poznáš svojho kamaráta?	Plody jesene	Čo skrýva vesmír	Tešíme sa na Vianoce	Starostlivosť o vtáky	Valentínske srdiečko	Kniha náš kamarát	Ťuki ťuki ťukalo	Na ceste si dávaj pozor	My sme malí športovci
Moji najbližší	Šarkan letí	Malí bádatelia	Sviet' nám stromček jagavý	Zimné radovánky	V karnevalovo m rytme	Čo skrýva opona	Jar má práce plné ruky	V ťažkých časoch pomôžte nám ako prvým	Čo všetko vieme
Naša dedina	Tekvička a jej kamaráti	Príroda zaspáva			Fašiang sa kráti	Gúľaj sa vajičko	Cesta vodnej kvapky	Dajte nám meno a krajinu, ktorú môžeme volať svojou	Tešíme sa na leto
	Rastieme zdravo					Oblej ma šuhajko			

5 HODNOTENIE DETÍ

Hodnotenie dieťaťa v materskej škole je jednou z najdôležitejších činností učiteľky. Hodnotenie má na dieťa veľký a dlhodobý vplyv. Každá jedna činnosť dieťaťa v materskej škole, ktorú realizuje spontánne alebo zámerne, prináša učiteľke množstvo príležitostí na jeho hodnotenie.

Pri kontrole a hodnotení detí učiteľky vychádzajú zo vzdelávacích štandardov štátneho vzdelávacieho programu a úrovne ich dosahovania, vzhľadom na vývinové špecifiká predškolského veku a individuálne osobitosti dieťaťa.

- a) Hodnotenie dosahovaných schopností, návykov a zručností je uskutočňované denne a to na základe diagnostickej činnosti. Učiteľka individuálne vyhodnocuje pracovné listy, výtvarné a pracovné produkty dieťaťa/ pochopenie zadanej úlohy, kreatívny prístup k riešeniu, dodržiavanie postupov, dosiahnutie cieľa dieťaťom/.
- b) Deti majú vytvorený priestor a podmienky na sebareflexiu.
- c) V pedagogickej diagnostike učiteľka zisťuje, charakterizuje, identifikuje, hodnotí úroveň rozvoja dieťaťa ako výsledku výchovného a vzdelávacieho pôsobenia. Písomný záznam je priebežný a slúži na skvalitnenie individuálneho prístupu k dieťaťu.
- d) Dvakrát ročne, spravidla v januári a júni učiteľka hodnotí:
 - úroveň dosiahnutých schopností, zručností a návykov,
 - realizáciu cieľov z hľadiska zamerania materskej školy,
 - uvádza rezervy a návrhy.

Kontrola je realizovaná pozorovaním detí, komunikáciou s deťmi, rodičmi a hospitáciou.